

Protocol Hoofdluis

Waarom een hoofdluisprotocol?

Hoofdluis is op veel (basis)scholen een regelmatig terugkerend probleem en het is moeilijk om ervan af te komen. Dat komt omdat hoofdluis erg besmettelijk is. Hoofdluis verspreidt zich razendsnel. Hoe eerder u erbij bent, hoe kleiner de kans dat de hoofdluis zich uitbreidt. Met regelmaat controleren is dus belangrijk, zowel thuis als op school.

Als er hoofdluis heerst dan is een zorgvuldige, effectieve aanpak nodig. Om hoofdluis te bestrijden is het essentieel dat wij als school en ouders samenwerken.

Dit protocol geeft informatie over hoofdluis, de aanpak en de taken en verantwoordelijkheden van school en de ouders. Daarnaast worden een aantal links gegeven naar websites met aanvullende informatie.

Wat is hoofdluis?

Luizen zijn parasieten: ze hebben een ander levend wezen nodig om te overleven. De hoofdluis haalt zijn voedsel uit mensenbloed. Elke diersoort en ook de mens heeft zijn eigen luizen. De luis van een hond kan niet overleven op een mens of omgekeerd.

Een luis leeft ongeveer vier tot zes weken. Een luis legt ongeveer vier tot acht eieren per dag: dit worden neten genoemd. Luizen leggen hun neten aan de basis van het haar, dicht op de hoofdhuid. Deze neten zitten vastgekleefd aan de haren. Je vindt ze vooral op de warme, donkere plekken zoals onder de pony, achter de oren, in de nek en soms op de kruin (bijvoorbeeld als het haar wordt gedragen in een paardenstaart). Neten lijken op zoutkorreltjes. Vaak worden neten verward met roos. Het verschil met roos is overduidelijk: roos zit los en neten zitten vastgekleefd aan de haren. Na ongeveer zeven dagen komen de neten uit en vervolgens is de jonge luis na zeven tot tien dagen alweer in staat om zelf eieren te leggen.

Neten groeien met het haar mee. We spreken van een verse neet, als de neet zich dicht op de hoofdhuid bevindt. Als de neet zich tweeënhalve centimeter of verder van de hoofdhuid bevindt, dan is dat een oude neet waar de luis al is uitgekomen.

Hoofdluizen dragen geen ziektes over. Het is onschadelijk, maar het kan veel jeuk geven. Door krabben kunnen er infecties ontstaan. Over het algemeen is het hebben van hoofdluis niet ernstig. Wel is het belangrijk hoofdluis te behandelen. Want als u te lang wacht met behandelen, breiden de luizen zich uit en bestaat de kans dat de luizen ook op anderen worden overgedragen.

Hoe krijg je hoofdluis?

Luizen kunnen niet vliegen of springen. Het zijn 'overlopers'. Als kinderen tijdens het spelen met de hoofden dicht bij elkaar komen, kruipen de luizen gemakkelijk over van het ene hoofd op het andere. Vooral onder omstandigheden waar veel mensen dicht bij elkaar verblijven, bijvoorbeeld bij kampeervakanties of logeerpartijtjes, in volle bussen of treinen, op school en op de sportclub, wordt hoofdluis gemakkelijk verspreid.

Iedereen kan hoofdluis krijgen. Ze komen voor op gewassen haar, maar ook op ongewassen haar. Omdat kinderen meer bij elkaar in de buurt komen, bijvoorbeeld bij het spelen, komt hoofdluis bij hen wel vaker voor dan bij volwassenen.

Binnen het gezin en op school krijgt hoofdluis veel kans om over te lopen.

Taken en verantwoordelijkheden van de school

Het is de verantwoordelijkheid van de school om een aantal voorzorgsmaatregelen te nemen waardoor verspreiding van hoofdluis zoveel mogelijk wordt beperkt.

Om op onze school het hoofdluisenprobleem onder controle te houden is, in samenwerking met de medezeggenschapsraad, gekozen voor een systematische aanpak.

De groepsleerkracht organiseert de hoofdluiscontroles voor alle kinderen op een aantal vaste momenten. Dit is na elke vakantie van twee weken of langer; dus na de kerst-, mei- en zomervakantie. Dus ook in het geval van een verlengde voorjaarsvakantie.

Een controle verloopt volgens een vast protocol:

- de leraren vragen via Parro of rechtstreeks ouders om de controle uit te voeren;
- de controle wordt bijgehouden aan de hand van klassenlijsten;
- een afwezig kind zal op een later tijdstip worden gecontroleerd;
- de controle vindt in- of buiten de klas plaats;
- bij gebleken besmetting wordt de ouder van het betreffende kind geïnformeerd door de leerkracht, het kind wordt zelf niet op de hoogte gesteld;
- bij verse neten en/of luizen moet het kind opgehaald en direct behandeld worden;
- de andere ouders van de betreffende klas worden geïnformeerd over de besmetting in die klas, hierbij wordt discreet omgegaan met de informatie; er wordt slechts gemeld dat er hoofdluis is geconstateerd;
- de leerkracht informeert de in pandige BSO/NSO dat er luizen zijn geconstateerd.
- na twee weken volgt een nacontrole;
- Na melding wordt de volgende dag een extra controle bij alle leerlingen in die klas uitgevoerd.

De school zorgt dat er luizenkammen en handschoenen aanwezig zijn voor de controle.

Taken en verantwoordelijkheden van de ouders

Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om de kinderen thuis regelmatig te controleren op hoofdluis, het op school te melden als er hoofdluis is geconstateerd en de hoofdluis te behandelen.

Daarnaast houden ouders rekening met de haardracht van hun kind tijdens de controledagen op school, zodat het haar gemakkelijk doorgekamd kan worden.

Controle

Om te zorgen dat hoofdluis geen hardnekkig probleem wordt, is het belangrijk om uw kind regelmatig te controleren op hoofdluis. Dan worden de luizen in een vroeg stadium ontdekt en is de behandeling eenvoudiger. U kunt bijvoorbeeld elke eerste dag van de maand een controle uitvoeren.

Als u controleert op hoofdluis, kijk dan goed tussen de haren. Vooral in de haren achter de oren en in de nek. De hoofdluisen zijn zo groot als een sesamzaadje en bewegen. Let goed op, want ze kruipen behoorlijk snel. Ziet u doorzichtige of grijswitte puntjes die aan de haren kleven? Dat zijn de eitjes van de hoofdluis (neten).

Gebruik een speciale, fijntandige luizenkam om te controleren op hoofdluis.

Kam het haar boven wit papier of een witte wasbak. De luizen zullen op het papier of in de wasbak vallen als kleine, grijsblauw of roodbruin, gekleurde spikkels. Wanneer u controleert zonder te kammen, is de kans groot dat u luizen mist.

Melden

Om een uitbraak van hoofdluis op school te voorkomen is het belangrijk om tijdig bij de leraar te melden dat een kind luizen heeft (gehad). De leraar neemt vervolgens contact op met de ouders om zo snel als mogelijk een extra luizencontrole uit te voeren in de betreffende klas of in de hele school.

Als u hoofdluis heeft ontdekt, vertel dan ook aan uw directe contacten dat u of een van uw gezinsleden hoofdluis heeft. Denk hierbij dus niet alleen aan school, maar ook aan de kinderopvang, ouders van vrienden van de kinderen, sportclubs, opa's en oma's et cetera. Zij kunnen zich dan ook (laten) controleren op hoofdluis.

Behandelen

Als kinderen hoofdluis hebben, is het belangrijk dat gezinsleden, klasgenootjes of vriendjes met hoofdluis tegelijkertijd worden behandeld. Zo kunnen ze elkaar niet steeds opnieuw besmetten. Grijp dan ook meteen in als u hoofdluis ontdekt. Begin de behandeling zo snel mogelijk, het liefst dezelfde dag.

Er zijn drie behandel mogelijkheden:

1. **kammen:** gedurende twee weken het haar dagelijks doorkammen met een speciale, fijntandige luizenkam. Het duurt tien dagen voordat een eitje (neet) van een hoofdluis uitkomt. De neten zijn moeilijk te verwijderen, maar hoofdluizen blijven in de luizenkam achter. Als u twee weken elke dag kamt, kunt u alle hoofdluizen verwijderen;
2. **kammen in combinatie met een antihooftluismiddel:** ook dan moet u het haar gedurende twee weken dagelijks doorkammen met een speciale, fijntandige luizenkam. Het voordeel van de combinatie met een antihooftluismiddel is dat de meeste luizen gedood worden, waardoor de kans kleiner is dat het hoofdluizenprobleem aanhoudt als u bij het kammen een luis over het hoofd ziet. Een antihooftluismiddel is vaak een lotion of shampoo. Deze middelen zijn verkrijgbaar bij drogist of apotheek en doden de aanwezige luizen door chemische inwerking of verstikking. U kunt het beste een antihooftluismiddel gebruiken waar dimeticon in zit. Hoofdluizen worden namelijk steeds vaker ongevoelig voor antihooftluismiddelen met malathion of permetrine. Na één week moet de behandeling met het antihooftluismiddel herhaald worden;
3. **uitdrogen:** een professionele behandelaar, bijvoorbeeld een luizenkliniek, gebruikt speciale apparaten om luizen en neten uit te drogen.

Instructie voor het kammen:

- Maak het haar door en door nat en verdeel eventueel crèmespoeling door het haar. Het kammen gaat makkelijker als u crèmespoeling gebruikt en dit niet uitspoelt;
- Bescherm de ogen met een washandje. Kam met een gewone kam of borstel eerst eventuele klitten uit het haar;
- Houd het hoofd voorover, boven een wasbak of een wit stuk papier. Kam het haar met een speciale, fijntandige luizenkam van achter naar voren. Start bij het ene oor en schuif na elke kambeweging op richting het andere oor. Begin telkens dicht bij de hoofdhuid, want de hoofdluizen zitten namelijk op de hoofdhuid. Zorg dat u elke haarpluk door kamt;
- Veeg de kam regelmatig af aan een stuk keukenpapier of papieren zakdoek. Gooi deze na afloop weg;

- Neten kunt u verwijderen door ze tussen de nagels van twee vingers van het haar af te trekken. Eventueel kunt u de neten deppen met een doekje waar azijn op zit. Dan laten de neten makkelijker los.
- Spoel de crèmespoeling uit het haar;
- Maak de kam na gebruik goed schoon met water en zeep en spoel de gevonden luizen en neten door de wasbak of de wc.

Extra maatregelen

Een hoofdluis die niet meer op een hoofd zit, kan niet lang overleven. Er zijn daarom weinig aanwijzingen voor verspreiding via beddengoed of jassen. Het effect van maatregelen zoals het wassen van beddengoed, knuffels, jassen en het stofzuigen van de auto is dan ook onvoldoende bewezen en tegenwoordig niet meer nodig. Ook het gebruik van een luizencape of luizenzak draagt niet bij aan het voorkomen van de verspreiding van hoofdluis.

Links voor meer informatie

Meer informatie over hoofdluis en de behandeling is te vinden op onderstaande webpagina's:

Hoofdluis - RIVM

<https://www.rivm.nl/hoofdluis>

Hoofdluis - GGD Zaanstreek-Waterland

<https://www.ggdzw.nl/hoofdluis/>